



NORGES HØYESTERETT

Den 9. januar 2015 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Tønder, Endresen og Bull i

HR-2015-00040-U, (sak nr. 2014/2150), sivil sak, anke over kjennelse:

If Skadeforsikring NUF

(advokat Nora Lund Lefdal)

mot

B

(advokat Anders Foss)

avsagt slik

K J E N N E L S E:

- (1) Saken gjelder spørsmål om oppnevning av sakkyndig i sak om erstatning for yrkesskade.
- (2) B gikk ved stevning 13. september 2013 til sak mot If Skadeforsikring NUF med krav om erstatning for yrkesskade påført ved støypåvirkning under arbeidet.
- (3) Namdal tingrett avsa dom 2. mai 2014 med slik domsslutning:
 - "1. IF Skadeforsikring NUF betaler erstatning til B med 1.848.898 – enmillionåttehundreogførtiåttetusenåttehundreogtrettiåtte – kroner.
 2. IF Skadeforsikring NUF dømmes til å betale 50 000 – femtitusen – kroner i sakskostnader til B for perioden frem til 16.01.2014.
 3. IF Skadeforsikring NUF dømmes til å betale 175 242 – etthundreogsyttifemtusentohundreogførtito – kroner i sakskostnader til B for perioden etter 16.01.2014.
 4. Oppfyllelsesfristen for punkt 1-3 er 2 – to – uker."
- (4) Begge parter har anket til lagmannsretten. If Skadeforsikring NUF fremsatte i sin anke begjæring om at det ble oppnevnt spesialist innen øre-, nese- og halsmedisin. B motsatte seg oppnevning av sakkyndig. Begjæringen ble ytterligere kommentert av partene i planmøte 6. oktober 2014.
- (5) Frostating lagmannsrett avsa kjennelse 9. oktober 2014 med slik slutning:

"Begjæring om oppnevning av sakkyndig tas ikke til følge."

- (6) *If Skadeforsikring NUF* har påanket kjennelsen til Høyesterett. Anken gjelder saksbehandlingen og lovanvendelsen. Det er i korte trekk anført:
- (7) Før stevningen ble tatt ut var partene enige om å la øre-, nese og halsspesialist A utrede støyskaden. Ifølge dr. As erklæringer har hørselen til B utviklet seg etter ulykkeshendelsen som følge av andre forhold. Kort tid før hovedforhandlingen i tingretten ble det kjent at han på grunn av medisinske årsaker var avskåret fra å møte som vitne. Lagmannsrettens begrunnelse er mangelfull da det ikke fremgår at retten har vurdert *If*s argumenter for nødvendigheten av å oppnevne sakkyndig: At dr. A er forhindret fra å møte som vitne i lagmannsretten, og at øvrige legevitner har bindinger til ankemotparten. Lovanvendelsen er også uriktig da det er nødvendig å oppnevne sakkyndig for å få et forsvarlig faktisk avgjørelsesgrunnlag, jf. tvisteloven § 25-2. Saken reiser kompliserte og sammensatte årsaksspørsmål, og forklaringer fra behandlende helsepersonell kan ikke erstatte behovet for rettsoppnevnt sakkyndig. Det er nedlagt slik påstand:

"Lagmannsrettens kjennelse oppheves."

- (8) *B* har tatt til motmæle og i korte trekk anført:
- (9) Høyesteretts ankeutvalgs kompetanse er begrenset etter tvisteloven § 29-3 annet ledd. Lagmannsrettens avgjørelse er ikke uforsvarlig eller klart urimelig, og begrunnelsen er tilstrekkelig. Saken reiser ikke sammensatte og kompliserte årsaksspørsmål når det gjelder skadeevnen, den påførte larmskaden og øresusen. Dr. C dekker den relevante fagekspertisen. Hans vitnemål er samstemt med dr. As første erklæring vedrørende sammenhengen mellom hørselskaden og øresusen. Det er i hovedsak *B*s psykiske følgelidelser, og ikke hørselskaden eller tinnitusen, som er omtvistet i saken. Det er lagt ned slik påstand:

**"1. Anken avvises.
2. Anken nektes fremmet.
3. Anken forkastes.
4. If Skadeforsikring dømmes til å betale sakens omkostninger."**

- (10) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker:
- (11) Lagmannsretten har avsagt sin kjennelse som førsteinstans, og utvalget har full kompetanse, sml. tvl. § 30-6. Utvalget kan blant annet prøve om lagmannsrettens beslutning er tilstrekkelig begrunnet.
- (12) For den skjønsmessige avveiningen av om sakkyndig skal oppnevnes, kan utvalget prøve om avgjørelsen er uforsvarlig eller klart urimelig, jf. tvl. § 29-3 annet ledd og Schei mfl., Tvisteloven 2013 s. 931, og utvalget kan oppheve lagmannsrettens kjennelse om den ikke er begrunnet på en måte som gjør at utvalget kan foreta en slik begrenset forsvarlighetsvurdering.
- (13) For tingretten var partene enige om å innhente en spesialisterklæring fra dr. A. Saksøkte begjærte også oppnevnt en sakkyndig for å belyse de generelle aspekter knyttet til skadeevne ved støy/vibrasjoner, herunder i hvilken grad hørselvern er egnet til å dempe lyd, men saksøker hadde innvendinger mot den foreslåtte sakkyndige, og det ble i et saksforberedende møte oppnådd enighet om at det på det daværende tidspunkt ikke var aktuelt å rettsoppnevne noen sakkyndig.
- (14) Under hovedforhandlingen i tingretten forelå det to erklæringer fra dr. A. Han var imidlertid

ikke selv i stand til å møte i retten, da han da var på sykehjem på grunn av demens.

- (15) For retten møtte derimot dr. C, som i betydelig grad uttalte seg om de spørsmål dr. A hadde omhandlet i sine erklæringer. Retten mente det var en svakhet ved bevisverdien av dr. As vurderinger at han ikke var i stand til å avgi erklæring for retten, og la dr. Cs forklaring til grunn for sin avgjørelse.
- (16) I anken til lagmannsretten gjør den ankende part gjeldende at det er uheldig at tingretten legger avgjørende vekt på dr. Cs syn. Det påpekes at det var enighet om å innhente en spesialisterklæring fra dr. A, og dr. C har tilknytning til ankemotparten som dennes behandlende lege.
- (17) Dette kommenteres slik i anketilsvaret til lagmannsretten:
- "Det er korrekt som If skriver at det kort tid før hovedforhandling ble kjent at dr. A ikke kunne møte som vitne da han var lagt inn på aldershjem på grunn av demens. Som kjent er demenssykdommer preget av en gradvis utvikling, hos noen går det raskt (2-3 år), mens hos andre går det langsommere. Med tanke på at dr. A i vinter var innlagt på aldershjem for varig opphold er det stor mulighet for at han også var delvis svekket når han skrev sin erklæring i 2011 og i hvert fall da han skrev sin tilleggserklæring en stund senere. Man mener derfor at tingretten har vurdert bevisene riktig når den har lagt betydelig vekt på dr. Cs vitnemål."**
- (18) Det synes heller ikke å være noen uenighet mellom partene om at saken krever sakkyndighet også på det området som var dekket i dr. As erklæringer. Som ledd i argumentasjonen mot oppnevning av nye sakkyndige, heter det i anketilsvaret for lagmannsretten:
- "Etter vår vurdering vil det være tilstrekkelig for retten å vurdere tidligere avgitte erklæring av 05.05.09 fra spesialist i psykiatri F og supplerende forklaring fra dr. F. Dette opp mot spesialisterklæring fra ØNH-spesialist C av 14.08.07, erklæring av 02.05.11 og supplerende forklaring fra dr. C. Videre vil det være nødvendig å føre tinnitussykepleier D og fastlege E som private sakkyndige."**
- (19) Lagmannsretten viser til de erklæringer/uttalelser som foreligger for lagmannsretten, og til at alle med unntak av dr. A også vil møte under hovedforhandlingen. Det vises til at dette vil sikre nødvendig kontradiksjon, og at de innvendinger som kan reises mot det enkelte vitnet, kan hensyntas under bevisvurderingen.
- (20) Det er vanskelig å se at antall involverte fagpersoner i seg selv kan være relevant for vurderingen, og lagmannsretten behandler ikke spørsmålet om i hvilken utstrekning de øvrige fagpersonene kan erstatte dr. As kompetanse.
- (21) De særlige spørsmål som oppstår som følge av at dr. A ikke vil kunne møte for lagmannsretten, og ved at det stilles spørsmål ved hans kapasitet da de skriftlige erklæringene ble utarbeidet, berøres ikke i lagmannsrettens kjennelse. Mens ankemotparten synes å forutsette at det nå må ses bort fra dr. As erklæringer, jf. ovenfor, viser lagmannsretten til dr. As erklæringer som en del av det materialet som gjør det overflødig å oppnevne sakkyndig, og det er ikke klart om det generelle forbeholdet om vekting er ment å skulle omfatte også denne problemstillingen.
- (22) Videre var partene i utgangspunktet enige om at det var hensiktsmessig med en spesialisterklæring fra dr. A, som var uten tilknytning til partene. Det er på det rene at det er behov for sakkyndighet, og sakkyndig er begjært oppnevnt. Etter utvalgets syn skulle

lagmannsretten da ha redegjort nærmere for på hvilket grunnlag retten har funnet det tilfredsstillende at bevisføringen skjer ved sakkyndige vitner i stedet for at retten oppnevner en sakkyndig.

- (23) Utvalget viser i denne forbindelse til Høyesteretts ankeutvalgs kjennelse 23. desember 2014 i sak HR-2014-02519-U. I kjennelsen heter det blant annet:

"Høyesteretts ankeutvalg finner her grunn til å understreke at det ikke kan være slik at hvis det først foreligger et behov for medisinsk sakkyndighet, kan retten la være å oppnevne sakkyndig(e) med den begrunnelse at denne sakkyndigheten får partene skaffe selv. Formålet med ordningen med rettsoppnevnte sakkyndige, er nettopp at retten – etter begjæring fra partene eller av eget tiltak – skal sørge for et betryggende avgjørelsesgrunnlag der sakkyndigheten er helt ubundet av partene."

- (24) Den omstendighet at tingretten ikke drøfter betydningen av at dr. C var saksøkers behandlende lege, og samtidig fremhever at dr. Gs siste erklæring skal tillegges liten bevisvekt, blant annet under henvisning til at hun er rådgivende lege for IF Skadeforsikring NUF, bidrar etter utvalgets syn til at denne problemstillingen aktualiseres.
- (25) Høyesteretts ankeutvalg er på grunnlag av det ovenstående kommet til at lagmannsrettens begrunnelse er utilstrekkelig til at utvalget kan foreta den begrensede forsvarlighetskontroll som følger av tvisteloven § 29-3 andre ledd, og lagmannsrettens kjennelse må da oppheves.
- (26) Sakskostnader er ikke påstått tilkjent.
- (27) Kjennelsen er enstemmig.

SLUTNING :

1. Lagmannsrettens kjennelse oppheves.

Clement Endresen
(sign.)

Bård Tønder
(sign.)

Henrik Bull
(sign.)

Riktig utskrift: